

Luonnonsuojelulain 54 §:n ja 83 §:n mukainen päätös koskien yksityisen suojelualueen rauhoitusmääräyksistä poikkeamista ja rauhoitettujen lintujen häirintää

1 Asia

Viikki-Vanhankaupunginlahden luonnonsuojelualueen (YSA010453) rauhoitusmääräyksistä ja poikkeaminen linnuston rauhoitettujen rauhoitusmääräyksistä lintujen seurantatutkimuksen suorittamiseksi Helsingissä.

2 Hakija

Helsingin kaupungin ympäristönsuojelu ja ohjaus -yksikkö

3 Vireilletulo

24.3.2026

4 Hakemus

Helsingin kaupungin ympäristönsuojelu ja ohjaus -yksikkö hakee lupaa poiketa Viikki-Vanhankaupunginlahden luonnonsuojelualueen (YSA010453) rauhoitusmääräyksistä. Lupaa haetaan linnuston seurantatutkimuksen suorittamista varten kolmelle vuodelle laskentakausien ajaksi: 15.4.-15.11.2026, 15.4.-15.11.2027 sekä 15.4.-15.11.2028.

Vanhankaupunginlahden linnuston tilaa on seurattu vuosittain samoin menetelmin vuodesta 1986 alkaen. Saatujen tietojen avulla arvioidaan muun muassa hoitotoimenpiteiden onnistumista ja alueen lintukantojen tilaa. Vuosittain tehtävät kartoitukset ovat osa alueella toteutettavia pitkäaikaisseurantoja, joiden tekeminen sisältyy Vanhankaupunginlahden lintuvesi Natura 2000 -alueen hoito- ja käyttösuunnitelmaan.

Vuosittain tehtävään tutkimukseen kuuluu:

- vesilintujen, lokkilintujen ja kahlaajien laskenta koko lahden kattavalla kiertolaskennalla (5 kertaa) - Ruohokarin ja Purolahden hoitoniittyjen kartoituslaskennat (2 x 5 kertaa);
- vesilintujen poikuelaskennat kiertolaskentana (3 kertaa);
- yölaulajalaskennat lahden kiertävänä laskentana (3 kertaa); ja
- kaikkien laskentojen yhteydessä harvalukuisten ja uhanalaisten lajien havainnointi, johon sisältyy erikseen tehtävä pikkutikkojen pesien etsintä.

Yllä mainitun lisäksi alueella tehdään harvemmin vuosivälein kattavammat laskennat. Koko Natura 2000 – alueen kattavat pesimälinnuston kartoitukset (sisältäen mm. ruovikkolinnuston laskennat) on tehty Suomen ympäristökeskuksen toimesta viimeksi vuosina

2004, 2007, 2012, 2018 ja 2024. Muuttolintuseurannat on toteutettu syksyinä 2000, 2001, 2003, 2006, 2012, 2018, 2024 ja keväinä 2000, 2001, 2004, 2007, 2012, 2018, 2024.

Vanhankaupunginlahti on linnustollisesti arvokas alue, joten siellä liikutaan erityistä varovaisuutta noudattaen. Laskennat toteuttaa Luontoselvitys Metsänen Oy, jonka kokeneet kartoittajat ovat perillä alueen erityislaatuisuudesta ja osaavat toimia siellä aiheuttamatta turhaa häiriötä linnuille. Kartoittajina toimivat [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] ja [REDACTED] sekä tarvittaessa muut yrityksen työntekijät. Helsingin kaupungin ympäristöpalvelut luvan hakijana vastaa kartoittajien tarkemmasta ohjeistamisesta mm. alueella liikkumiseen liittyen.

5 Säännökset ja määräykset, joita hakemus koskee

Viikki-Vanhankaupunginlahti (YSA010453) on perustettu 28.7.1962 ja 7.10.1987 Uudenmaan lääninhallituksen päätöksillä No 4818 (diaarinumerot 11881/F.833/52 Hel, 26057/F.833/59 Hel ja 25211/F.833/48 Hel) ja No 6618 (diaarinumero 13060 361 86 Y Hel). Rauhoitusmääräysten mukaan alueella on muun muassa kielletty:

- kasvien ottaminen ja vahingoittaminen, kaikenlaisten eläinten tappaminen, pyydystäminen ja hätyyttäminen, kalastus siihen luettuna, sekä pesien munien ja mädin ottaminen ja vahingoittaminen; ja
- liikkuminen ruovikoissa sulan veden aikana.

Lupa- ja valvontavirasto voi luonnonsuojelulain 54 §:n (802/2025) 1 momentin mukaan myöntää luvan poiketa luonnonsuojelualueetta koskevista rauhoitusmääräyksistä, jos poikkeaminen ei vaaranna alueen perustamistarkoitusta ja on tarpeen alueen hoidon, käytön tai olemassa olevien yhdyskuntateknisten rakenteiden tai niihin liittyvien laitteiden kunnostamisen tai tutkimuksen kannalta.

Luonnonsuojelulain 34 §:n nojalla Natura 2000 -verkostoon kuuluvan alueen suojelun perusteena olevia luonnonarvoja ei saa merkittävästi heikentää.

Luonnonsuojelulain 70 §:n 1 momentin 3 kohdan nojalla kiellettyä on rauhoitettujen eläinlajien yksilöiden tahallinen häiritseminen, erityisesti eläinten lisääntymisaikana, tärkeillä muuton aikaisilla levähdysalueilla tai muutoin niiden elämänsyklinen kannalta tärkeillä paikoilla.

Luonnonsuojelulain 83 §:n 1 momentin mukaan Lupa- ja valvontavirasto voi myöntää luvan poiketa 70 §:n mukaisista kielloista, jos siitä ei ole haittaa eliölajin suotuisan suojelutason säilyttämiselle tai saavuttamiselle. Luonnonsuojelulain 83 §:n 2 momentin nojalla lintulajien osalta poikkeamisen edellytyksenä on lisäksi, ettei sille ole muuta tyydyttävää ratkaisua, ja että poikkeus on tarpeen muun muassa tutkimus- ja opetustarkoituksessa.

6 Lupa- ja valvontaviraston päätös

Lupa- ja valvontavirasto myöntää hakijalle luvan poiketa Viikki-Vanhankaupunginlahti (YSA010453) rahoitusmääräyksistä hakemuksen mukaisesti sekä luvan poiketa lintulajeja koskevista rauhoitussäännöksistä seuraavin ehdoin:

1. Lupa on voimassa kolmevuotta lintujen laskentakausien ajan 30.4.-15.11.2026, 15.4.-15.11.2027 sekä 15.4.-15.11.2028.
2. Hakija vastaa siitä, että kaikki luvan mukaisesti toimenpiteisiin osallistuvat henkilöt noudattavat tämän luvan ehtoja.
3. Luonnonsuojelualueella liikkuminen tulee toteuttaa siten, ettei se vahingoita tarpeettomasti luonnonsuojelualueiden maaperää tai kasvillisuutta, tai aiheuta tarpeetonta häiriötä lajistolle.
4. Luonnonsuojelualueille ei saa jäädä toiminnasta roskia tai jälkiä, kuten polkuja.
5. Lajihavaintotiedot tulee tallentaa Suomen Lajitietokeskuksen Laji.fi-tietojärjestelmään.
6. Ruovikoissa liikuttaessa tulee välttää haitan aiheuttamista linnuston pesinnälle ja sieltä on poistuttava välittömästi kartoituksen suorittamisen jälkeen.
7. Luvan mukaisia toimenpiteitä tehtäessä tämä lupa on pidettävä mukana (esim. puhelimessa) ja pyydettyä esitettävä.
8. Raportti luvan käytöstä linnuista on toimitettava Lupa- ja valvontavirastolle (kirjaamo@lvv.fi) vuosittain 31.12. mennessä. Raporttia toimittaessa on mainittava asian diaarinumero LVV-U/63329/2026. Raportissa tulee mainita toteutettujen laskentojen ajankohdat. Lisäksi raportissa tulee arvioida laskentojen vaikutusta pesiviin lintuihin.

7 Perustelut

Lupa- ja valvontavirasto katsoo, ettei Viikki-Vanhankaupunginlahti-luonnonsuojelualueella suoritettava linnuston seurantatutkimus ei vaaranna alueen perustamistarkoitusta lupaehdojen mukaisesti toteutettuna. Lisäksi poikkeaminen luonnonsuojelualueen rauhoitusmääräyksistä on tarpeen tutkimuksen kannalta. Suoritettavalla seurantatutkimuksella saadaan tietoa Viikki-Vanhankaupunginlahdella toteutettujen hoitotoimenpiteiden onnistumisesta ja seurantatietoa alueen lintukantojen tilasta.

Lupa- ja valvontavirasto on lisäksi katsonut, että hakemuksen mukaisten toimenpiteiden toteuttaminen vaatii luonnonsuojelulain 83 §:n mukaista lupaa poiketa rauhoitettujen lintujen häirintäkiellosta, sillä esimerkiksi niityillä toteutettavat laskennat voivat häiritä lintuja ja niiden pesintää. Tämä luonnonsuojelulain 83 §:n mukainen lupa voidaan myöntää tutkimus- ja opetustarkoituksessa. Lintudirektiivin 10 artiklan mukaan jäsenmaiden on edistettävä luonnonvaraisten lintujen tutkimusta sekä muuta työtä niiden suojelemiseksi.

Asiaan ei ole osoitettavissa muuta tyydyttävää ratkaisua, jolla hakemuksen mukaista linnustoseurantatutkimusta olisi mahdollista suorittaa ilman lintujen häirintää. Hakemuksen

mukaisilla toimenpiteillä ei vahingoiteta lintuja, joten toimenpiteet eivät vaaranna rauhoitetun linnuston suotuisaa suojelutasoa. Näin ollen hakemuksen mukaisista toimenpiteistä ei ole tämän lupapäätöksen lupaehtojen mukaisesti toteutettuina haittaa rauhoitettujen lintujen suotuisan suojelutason säilyttämiselle tai saavuttamiselle.

Viikki-Vanhankaupunginlahti (YSA010453) kuuluu Natura 2000 -verkoston kohteeseen: Vanhankaupunginlahden lintuvesi FI0100062 (SAC/SPA). Lupa- ja valvontavirasto katsoo, etteivät hakemuksen mukaiset toimenpiteet lupaehtojen mukaisesti toteutettuina merkittävästi heikennä Natura 2000 -verkostoon kuuluvien alueiden suojelun perusteena olevia luonnonarvoja. Näin ollen luonnonsuojelulain 35 §:n mukainen Natura-arviointi ei ole tarpeen.

8 Päätöksen täytäntöönpano

Tämä päätös on oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (808/2019) 122 §:n mukaisesti pantava välittömästi täytäntöön mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta. Muutoksenhakuviranomainen voi kuitenkin kieltää päätöksen täytäntöönpanon.

Lupa myönnetään tutkimukseen, jonka voidaan katsoa edistävän yleistä etua. Tutkimuksen toteuttaminen hakemuksen mukaisesti maastokaudella 2026 edellyttää luvan välitöntä täytäntöönpanoa. Päätöksen täytäntöönpanoa ei näin ollen voida yleisen edun vuoksi lykätä.

9 Sovelletut oikeusohjeet

Luonnonsuojelulaki (9/2023) 34 §, 35§, 54 §, 70 §, 83 §, 121 §

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi luonnonvaraisten lintujen suojelusta (2009/147/EY, lintudirektiivi), artikla 10

Laki sähköisestä asiointista viranomaistoiminnassa (13/2003) 19 §

Laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) 122 §

10 Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Helsingin hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on liitteenä.

11 Käsittelymaksu

Maksutta. Valtioneuvoston Lupa- ja valvontaviraston maksuista vuodelle 2026 antaman asetuksen (1177/2025) mukaan luonnonsuojelua edistävään tutkimus- tai opetustarkoitukseen myönnettävät poikkeukset ja luvat ovat maksuttomia.

12 Päätöksestä tiedottaminen

Päätös

Lupa- ja valvontavirasto julkaisee päätöksen luonnonsuojelulain 121 §:n mukaisesti internetisivuillaan.

sähköpostitse:
hakija

Tiedoksi

sähköpostitse:
Ympäristöministeriö
Helsingin kaupunki
Uudenmaan elinvoimakeskus
Helsingin luonnonsuojeluyhdistys ry
Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri ry
Helsingin Seudun Lintutieteellinen Yhdistys Tringa ry
Tapiola Kanta-Häme-Uusimaa ry

13 Asiakirjan hyväksyntä

Asian on esitellyt lakimies Wilma Poutanen ja ratkaissut ylitarkastaja Salli Uljas. Päätös on hyväksytty sähköisesti. Merkintä hyväksynnästä on päätöksen viimeisellä sivulla.

Lupa- ja valvontavirasto

Postiosoite: PL 20, 13035 LVV

Puhelinvaihde: 0295 254 000

kirjaamo@lvv.fi | lvv.fi

Tämä asiakirja LVV-U/63329/2026 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument LVV-U/63329/2026 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Poutanen Wilma 30.04.2026 16:08

Ratkaisija Uljas Salli 30.04.2026 16:09